

Υπηρεσία Τύπου και
Πληροφόρησης

Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης
ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΕΝ ΤΥΠΟΥ αριθ. 110/11

Λουξεμβούργο, 13 Οκτωβρίου 2011

Απόφαση στην υπόθεση C-439/09
Pierre Fabre Dermo-Cosmétique SAS κατά Président de l'Autorité de la
Concurrence κ.λπ.

Ρήτρα συμβάσεως επιλεκτικής διανομής, η οποία απαγορεύει στους διανομείς της εταιρείας Pierre Fabre Dermo-Cosmétique την πώληση των προϊόντων τους μέσω του διαδικτύου, συνιστά περιορισμό του ανταγωνισμού εξ αντικειμένου, εφόσον η ρήτρα αυτή δεν δικαιολογείται αντικειμενικώς

Μια τέτοια απαγόρευση δεν μπορεί να τύχει απαλλαγής κατά κατηγορία, αλλά μπορεί, υπό ορισμένες προϋποθέσεις, να τύχει ατομικής απαλλαγής

Το άρθρο 101 ΣΛΕΕ απαγορεύει τις συμφωνίες που έχουν ως αντικείμενο ή ως αποτέλεσμα τον περιορισμό του ανταγωνισμού. Το άρθρο 101, παράγραφος 3, ΣΛΕΕ προβλέπει ότι, υπό ορισμένες προϋποθέσεις, οι συμφωνίες που συμβάλλουν στη βελτίωση της διανομής των προϊόντων ή στην προώθηση της οικονομικής προόδου μπορούν να τύχουν ατομικής απαλλαγής. Επιπροσθέτως, διάφοροι κανονισμοί προβλέπουν ότι ορισμένες κατηγορίες συμφωνιών μπορούν να τύχουν απαλλαγής κατά κατηγορία. Ένας εξ αυτών, ο κανονισμός περί απαλλαγής κατά κατηγορία των κάθετων συμφωνιών¹, προβλέπει μια τέτοια απαλλαγή για τις συμβάσεις διανομής που πληρούν ορισμένες προϋποθέσεις. Εντούτοις, ο κανονισμός αυτός περιέχει κατάλογο συμφωνιών οι οποίες δεν μπορούν να τύχουν απαλλαγής κατά κατηγορία.

Η Pierre Fabre Dermo-Cosmétique (στο εξής: PFDC) είναι εταιρεία του ομίλου Pierre Fabre. Έχει ως κύρια δραστηριότητα την παρασκευή και εμπορία καλλυντικών και προϊόντων ατομικής περιποίησης και διαθέτει διάφορες θυγατρικές, μεταξύ των οποίων συγκαταλέγονται τα εργαστήρια καλλυντικών Klorane, Ducray, Galénic και Avène, των οποίων τα καλλυντικά και προϊόντα ατομικής περιποίησης πωλούνται στη γαλλική και στην ευρωπαϊκή αγορά, με τα εν λόγω εμπορικά σήματα, κυρίως σε φαρμακεία.

Τα επίμαχα προϊόντα δεν εμπίπτουν στην κατηγορία των φαρμάκων και, ως εκ τούτου, δεν υπόκεινται στο μονοπώλιο των φαρμακοποιών που προβλέπει η γαλλική νομοθεσία. Εντούτοις, οι συμβάσεις διανομής των ανωτέρω προϊόντων που φέρουν τα εμπορικά σήματα Klorane, Ducray, Galénic και Avène ορίζουν ότι οι πωλήσεις πρέπει να διενεργούνται αποκλειστικώς σε υλικώς υπαρκτό χώρο και παρουσία πτυχιούχου φαρμακοποιού, αποκλείοντας κατ' αυτόν τον τρόπο στην πράξη όλες τις μορφές πωλήσεων μέσω του διαδικτύου.

Τον Οκτώβριο του 2008, κατόπιν έρευνας, η γαλλική Αρχή Ανταγωνισμού αποφάσισε ότι, λόγω της de facto απαγορεύσεως όλων των μορφών πωλήσεων στο διαδίκτυο, οι συμβάσεις διανομής της PFDC συνιστούσαν επιζήμιες για τον ανταγωνισμό συμβάσεις, οι οποίες ήταν αντίθετες τόσο προς τη γαλλική νομοθεσία όσο και προς το δίκαιο περί ανταγωνισμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Συγκεκριμένα, η Αρχή Ανταγωνισμού έκρινε ότι η απαγόρευση πωλήσεων στο διαδίκτυο είχε ασφαλώς ως αντικείμενο τον περιορισμό του ανταγωνισμού και δεν μπορούσε να τύχει απαλλαγής κατά κατηγορία. Η Αρχή αυτή αποφάσισε, επίσης, ότι οι εν λόγω συμβάσεις δεν μπορούσαν να τύχουν ούτε ατομικής απαλλαγής.

Η PFDC άσκησε προσφυγή κατά της ανωτέρω αποφάσεως ενώπιον του Cour d'appel de Paris (Γαλλία), το οποίο ζήτησε από το Δικαστήριο να διευκρινίσει αν η γενική και απόλυτη απαγόρευση

¹ Κανονισμός (ΕΚ) 2790/1999 της Επιτροπής, της 22ας Δεκεμβρίου 1999, για την εφαρμογή του άρθρου 81, παράγραφος 3, της Συνθήκης σε ορισμένες κατηγορίες κάθετων συμφωνιών και εναρμονισμένων πρακτικών (ΕΕ 1999, L 336, σ. 21).

των πωλήσεων στο διαδίκτυο συνιστά περιορισμό του ανταγωνισμού «εξ αντικειμένου», αν μια τέτοια σύμβαση μπορεί να τύχει απαλλαγής κατά κατηγορία και αν, σε περίπτωση που δεν ισχύει η απαλλαγή κατά κατηγορία, η εν λόγω σύμβαση μπορεί να τύχει ατομικής απαλλαγής δυνάμει του άρθρου 101, παράγραφος 3, ΣΛΕΕ.

Με τη σημερινή απόφασή του, το Δικαστήριο υπενθυμίζει ότι, προκειμένου να εκτιμηθεί αν ορισμένη συμβατική ρήτρα συνιστά περιορισμό του ανταγωνισμού «εξ αντικειμένου», πρέπει να λαμβάνονται υπόψη το περιεχόμενο των διατάξεών της, οι σκοποί τους οποίους επιδιώκει, καθώς και το οικονομικό και νομικό πλαίσιο στο οποίο αυτή εντάσσεται.

Όσον αφορά τις συμφωνίες που συνιστούν ένα σύστημα επιλεκτικής διανομής, το Δικαστήριο έχει αποφανθεί ότι τέτοιου είδους συμφωνίες επηρεάζουν αναγκαστικά τον ανταγωνισμό στην κοινή αγορά. Οι εν λόγω συμφωνίες πρέπει να θεωρούνται, **ελλείψει αντικειμενικών λόγων που να τις δικαιολογούν**, ως «περιορισμοί εξ αντικειμένου». Εντούτοις, ένα σύστημα επιλεκτικής διανομής συνάδει προς το δίκαιο της Ένωσης, εφόσον η επιλογή των μεταπωλητών γίνεται βάσει αντικειμενικών κριτηρίων ποιοτικού χαρακτήρα, τα οποία καθορίζονται ομοίμορφα έναντι όλων των πιθανών μεταπωλητών και εφαρμόζονται χωρίς διακρίσεις, οι ιδιότητες του επίμαχου προϊόντος καθιστούν αναγκαίο ένα τέτοιο δίκτυο διανομής για τη διατήρηση της ποιότητας και τη διασφάλιση της ορθής χρήσεως των εν λόγω προϊόντων και, τέλος, τα καθορισθέντα κριτήρια δεν βαίνουν πέραν του αναγκαίου μέτρου.

Αφού υπενθύμισε ότι **εναπόκειται στο αιτούν δικαστήριο να εξετάσει** αν συμβατική ρήτρα, η οποία απαγορεύει de facto όλες τις μορφές πωλήσεων μέσω του διαδικτύου, **μπορεί να δικαιολογηθεί αντικειμενικώς, το Δικαστήριο του παρέχει συναφώς τα ερμηνευτικά στοιχεία του δικαίου της Ένωσης** που θα του επιτρέψουν να αποφανθεί.

Ειδικότερα, το Δικαστήριο υπογραμμίζει ότι δεν δέχθηκε, σε σχέση με τις ελευθερίες κυκλοφορίας, ως δικαιολογία για την απαγόρευση των πωλήσεων μέσω του διαδικτύου, τα επιχειρήματα που αντλούνται από την ανάγκη παροχής προσωπικών συμβουλών στον πελάτη και εξασφάλισης της προστασίας του έναντι της εσφαλμένης χρήσεως προϊόντων, όπως έχει ήδη αποφανθεί στο πλαίσιο της πωλήσεως φαρμάκων για τη χορήγηση των οποίων δεν απαιτείται ιατρική συνταγή² και φακών επαφής³. Ομοίως, το Δικαστήριο εκτιμά ότι η αναγκαιότητα διατηρήσεως της εικόνας γοήτρου των προϊόντων της PFDC δεν μπορεί να αποτελέσει νόμιμο λόγο για τον περιορισμό του ανταγωνισμού.

Όσον αφορά τη δυνατότητα μιας συμβάσεως επιλεκτικής διανομής να τύχει απαλλαγής κατά κατηγορία, το Δικαστήριο υπενθυμίζει ότι η απαλλαγή αυτή δεν ισχύει για τις κάθετες συμφωνίες, οι οποίες έχουν ως αντικείμενο τον περιορισμό των ενεργητικών ή παθητικών πωλήσεων σε τελικούς χρήστες από τα μέλη ενός συστήματος επιλεκτικής διανομής που δραστηριοποιούνται στο επίπεδο λιανικής πωλήσεως. Συμβατική ρήτρα η οποία απαγορεύει de facto το διαδίκτυο ως μέσο εμπορίας έχει, τουλάχιστον, ως αντικείμενο τον περιορισμό των παθητικών πωλήσεων στους τελικούς χρήστες που επιθυμούν να αγοράσουν ένα προϊόν μέσω του διαδικτύου και βρίσκονται εκτός της φυσικής γεωγραφικής ζώνης ενός μέλους του συστήματος επιλεκτικής διανομής. Κατά συνέπεια, η απαλλαγή κατά κατηγορία δεν ισχύει στην περίπτωση της συμβάσεως αυτής.

Αντιθέτως, μια τέτοια σύμβαση μπορεί να τύχει, ατομικώς, της νόμιμης απαλλαγής του άρθρου 101, παράγραφος 3, ΣΛΕΕ, εάν το αιτούν δικαστήριο διαπιστώσει ότι πληρούνται οι προϋποθέσεις που προβλέπει η εν λόγω διάταξη.

ΥΠΟΜΝΗΣΗ: Η διαδικασία εκδόσεως προδικαστικής αποφάσεως παρέχει στα δικαστήρια των κρατών μελών τη δυνατότητα να υποβάλουν στο Δικαστήριο, στο πλαίσιο της ένδικης διαφοράς της οποίας έχουν επιληφθεί, ερώτημα σχετικό με την ερμηνεία του δικαίου της Ένωσης ή με το κύρος πράξεως οργάνου της Ένωσης. Το Δικαστήριο δεν αποφαινεται επί της διαφοράς που εκκρεμεί ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου. Στο εθνικό δικαστήριο εναπόκειται να επιλύσει τη διαφορά αυτή, λαμβάνοντας υπόψη την απόφαση του

² Απόφαση του Δικαστηρίου της 11ης Δεκεμβρίου 2003, Deutscher Apothekerverband Apothekerverband (βλ. [AT 113/03](#)).

³ Απόφαση του Δικαστηρίου της 2ας Δεκεμβρίου 2010, Ker Optika (βλ. [AT 117/10](#)).

Δικαστηρίου. Η απόφαση αυτή δεσμεύει, ομοίως, άλλα εθνικά δικαστήρια ενώπιον των οποίων ανακύπτει παρόμοιο ζήτημα.

Ανεπίσημο έγγραφο προοριζόμενο για τα μέσα μαζικής ενημερώσεως, το οποίο δεν δεσμεύει το Δικαστήριο.

Το [πλήρες κείμενο](#) της απόφασεως είναι διαθέσιμο στην ιστοσελίδα CURIA από την ημερομηνία δημοσίευσής της.

Επικοινωνία: Estella Cigna-Αγγελίδη ☎ (+352) 4303 2582